

Flaggið

FLAGGDAGURIN ER FARIN AFTUR UM BAK. HÁTIÐARHALDIÐ VARÐ Í ÁR SJÁLVAÐI SERMERKT AV TI. AT 25 ÁR ERU FARIN. SIÐAN BRETAR VÍÐURKENDU FLAGGIÐ

Tað er óneyðugt at triva í her, at mikil orrusta var um flaggið, tá ið Danmark var hersett av týsk- arunum og Føroyar av Bretum. Í Havn trutu skrudgongurnar ikki; men hesar skrudgongur og tað rumbul, ið stóð at teimum, loysti sjálvandi einki flaggmál — og tað var ivaleyst soleiðis, at frá hesi síð- unni var ikki gjørt stórvægis av sonnum og veruligum arbeiði fyri at fremja eina síðliga, sinniliga og samuliga loysn av málinum.

Á tíngi vóru tað bara tveir flokk ar, ið av sonnum tóku sær av

málinum — javnaðarflokkurin og sjálfstýrisflokkurin. Har hendi nevniliga tað, at beinanvegin sum bretska hersetingin var farin fram, sendu flokksformennirnir fyrri áðurnevndu flokkar, P. M. Dem og Louis Zachariassen bók- skriv til bretska konsulin og kravdu, at føroyska flaggið varð góðkent beinanvegin. Hetta var veruliga einasta tiliak, ið gjørt var frá elmenneri føroyskari síðu at fáa flaggið snarliga góð- kent!

HITT UPVAKSANDI ETTAR LÍÐIÐ SKAL HAVA FLESTU MÓGULEIKAR AT VELJA Í SKÚLA

Ein smidlig skúlskipan

With. Dupont, fólkafingmaður sum er sera væl kendur í Føroy- um, er framsøgumaður danska javnaðarflokksins í fólkatinginum í skúlsálinum. Tá føroyski javnaðarflokkurin einki umboð átti í fólkatinginum, var hann framsøgumaður javnaðarflokksins í øll- um føroyskum málinum. Dupont er formaður fyrri sangonguni av øllum danskum skúlanævndum. Um javnaðarflokkurin og framtíðarskúlan hevur hann skrivað áhugaverða grein. Tá ið ið mangt av ti, hann drøgur fram í greinini, eisini nemur okkara skúlaframskrifti, endurprenta vit greinina her:

DET er utvivlsomt rigtigt, som re- daktør Verner Hansen fremhæver, at Socialdemokratiets skoleprogram ikke er alt for klart formuleret. Der tiltrænges en tydeliggørelse i sigtet for vor skolepolitik.

Der er imidlertid også rigtig, at der i problemerne omkring skole og uddannelse råder forskellige og tværgående livssyn, også inden for Socialdemokratiet. Det er demo- kratiets og humanismens væsen, at der må være plads for flere mulig- heder, hvorfor også vort program bærer præg heraf.

Da Socialdemokratiet sidst havde kongres, var der kun forløbet tre år efter skolelovens vedtagelse. Udviklingen siden 1958 har givet sig markante udslag i gennemfø- relse af flere udelte klasser. Godt en tredjedel af landets skoler for- lader ikke skolen, for efter det fyldte 15. år. En udvikling, der ikke mindst i købstæder, sta- tionsbyer og forstæder er fulgt op, så der her i mange tilfælde kan no- teres 80—90 pct. af børnene, der først forlader skolen efter det fyldte 16. år.

Den væsentligste reform, der er gennemført, er de frivillige 8., 9. og 10. klasser. Gennem en almen- uddannelse, der uden at give en egentlig faglig uddannelse dog sig- ter mod erhvervslivets funktioner, er det lykkedes at skabe stigende interesse for yderligere uddannelse. Til denne ende af uddannelsen og i øvrigt til den videregående fag- lige og højere uddannelse har LO, De samv. Fagforbund, sammen med Dansk Arbejdsgiverforening og er- hvervslivets hovedorganisationer arbejdet flittigt sammen med skole- nen, gennem udvalgte »Skole og erhverv«. Der er derfor naturligt, at LO har udarbejdet sit selvstæn- dige skoleprogram. Gennem dette kan der dybt ind i erhvervslivet skabes en samlet interesse om- kring et smidigt og effektivt om- rindingsssystem.

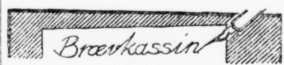
På Socialdemokratiets kongres vil skole- og uddannelsesproblemerne naturligvis også blive genstand for drøftelse og eventuel nyformulering af såvel princip- og arbejdspro- gram. Sidstnævnte er slet ikke re- levant, når de drejer sig om at undervisningspligten forlænges til f. eks. en 10 skoleår må det gennem- føres på en smidig måde.

Undervisningsministeren har re- når han udtaler, at det må være et valg mellem flere muligheder, f.

eks. Folkeskolens 8., 9. og 10. klas- se, realafdelingen, efterskoler, ungdomsskoler, højskoler og fagligt betonedede ungdomsskoler. Denne undervisnings grundlag må være den 7-årige udelte skole med en fortsættelse i en endnu bredere til- valgske end den, der kendes i Sverige.

Skole og uddannelse er naturlig- vis til debat ved den kommende kongres, men vi skal da ikke være kede af, at LO i sit skoleprogram har sagt noget godt og rigtigt. Vi kan jo i øvrigt også tage proble- merne op omkring undervisnings- form og indhold, sammen med kli- maet i skolen, dens forhold til hjemmet og demokratiets udform- ning de to steder.

Det skal endelig understreges, at uddannelsen ikke alene er et spørgsmål om barneskolens ord- ning, men også en smidiggørelse af den efterfølgende faglige og højere uddannelse, lige som voksenund-ervisningen, efteruddannelse og repe- tationskursus må ind som led i et arbejdsprogram på undervisnings- gens område. Det er imidlertid me- get vigtigt, at Socialdemokratiet formulerer sit skole- og uddannel- sesprogram på en smidig måde og sådan, at alle forstår, at investering i uddannelse betaler sig.

Til Brævkassan

1. Fyri fleiri árum síðan, í framanundan einum loftings- vali á einum veljarafundi, segði eitt valevni um fólka- flokkinn: vilja tit hava sprellu- menn inn á ting, skulu tit bert stemma uppá fólkaflokkinn. Kann brævkassin siga okkum, hvør hesin maður var, og hvønn flokk, hann hoyrði til? Hvussa stór er lonin hjá fyrsta- lærara um árið og hækjar hon, tá ein hevur verið leingi lær- eri, og hvør er munurin á 1., 2. og 3. lærara?

S. P. J.

SVAR: Til 1) Um nakar hevur nevnt fólkaflokksmenn fyrri »sprellu- menne á einum veljarafundi, er okkum ókunnugt; men undan val- inum í 1950 skrivaði »Dimmalæt- inge m. a. (4. nov 1950):

»ÓNSKER DE AT STEMME
»PA POLITISKE SPRÆLLE-
»MEND?
»Hvis De virkelig skulde ønske

* denne, så behøver De kun at
* stemme på Folkflokkken.
* Hvis De godt kan lide at lege
* med Sprællemænd, så skal De
* kun stemme på Folkflokkken.
* Men vent blot ikke at der kom-
* mer andet end Spræl ud af
* det».

Til 2) Sambært grein 32 í fólka- skúlaálini er lonin hjá fyrsta- lærara (einalærara) kr. 12.840,- á býr- unarstigi og hækkar 3, hvørt ár við kr. 1.080 til kr. 15.000 og síðani 3 hvørt ár við kr. 1200 til kr. 17.400 og uppafur 3, hvørt ár við kr. 1500 til kr. 20.400 heraftrai fær fyrsta- lærari eitt serligt lonarískoyti, sum er kr. 80 fyrri hvønn flokk, hetta iskoyti verður dýrtíðarregulerað
Hetta serliga lonarískoyti fyrri hvønn flokkinn er einasti munur á lonini hjá einum 1. lærara (eina- lærara) og hinum læraralønnum.

SAMARBEIÐSMENNINIR

Um farast skalt eftir »14. sep- tember« undan seinasta vali, er tað rúskandi skelt at rópa stíttandi lands- styri fyrri eitt sjálfstýrislandsstýrie, tí hvøri hvat blaðið sigur um log- mann og oddafarska fólkaflokkssins: »... men vit kenna ikki lata vera við at gera vart við, at fyrri odda

Útlendska hoyggið

Útlendskt hoyggi til okkara neytahald er í dag ein veruleiki og verður ivaleyst at vinna uppá seg í framtíðini, tí vit eru í øllum forum komnir so langt, at »sörbøndur« eru hildnir uppá at hoyggja tað gras, her á landi gor

Tað er ikki so lítið av hoyggi, sum verður innflutt á hvørum ári; men hesin innflutningur fer fram við sama skilaloysi, sum flest allar annar innflutningur til Føroyar.

Keypmenn og aðrir flyta inn í smærri nøgdum.

Keypsprisurin er ivaleyst í hægri lagi, farmagjöldini fyrri smáflut- ingin óvurðr, og úrslitið verður tað, at mjólkaforbúðararnir verða at keypa nógv ov dýra mjólk.

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

menninar í fólkaflokkinum Hák- un Djuhlus og Knut Wang tveir sjálfstýrisprátíð lítið meira enn at sleppa í landsstýrið sam- an við sambandinum.

Nato-samgonga av tjóðum fyrri at verja friðin

Ein fær ofta tað inntrykk, tá ið ein lesir »14. sept.« og onnur loys- ingarbløð, at Nato er alt tað, sum ilt er, og sum hevur tað til aðal- uppgávu at skapa ófrið, gera her- verk og skapa yvirgangskroppar.

Óg so eru limirnir í Nato friðar- lond, sum eru gingin saman undir heitinum Nato fyrri at verja friðin.

Lond sum Noregi, Danmark, Ha- land, Belgju, Stóra Bretland eru í Nato!

Skulu hesi londini, harav fleiri hava liðið allar heimssins kvalur av kriggssáttum, skulu tey vera tí- likir búrðarar og áttigir sum »14. sept.« og onnur tjóðveldisbløð vilja gera Nato-limirnir til?

Nei, Nato er ein samgonga av londum, ið hava verið fyrri tilik- um kriggssnertum, at tey vilja gera alt fyrri at verja friðin, fyrri at sleppa undan at koma aftur í kriggi.

Eitt av Nato-landanna friðartil- tøkum er at seta ávaringarstöðir upp í so stórum tali, at um nakrar skuldi verið týndar, skuldu nóg nógvar verið eftir fyrri at boða frá, tá ið fíggingi er á veg til flugvæðslu.

Tað er soleiðis talan um radar- ketur, ið rokka saman kring allan Vesturheimin.

Vit hoyra til Vesturheimin og hava uppi á Sodnfelli fígging sett upp radarstöð, eina ávaringarstöð. Tað er altoy ein samgonga av friðarlondum, sum eiga ábyrgdina fyrri hesa stöð.

Nakað av hermonnum og tek- nikarum megu vera á hesi stöð. Hesir hermenn og teknikarar, ið skulu rokja uppgávuna við teim- um serliga fintmerkjandi apparat- unum at siga frá tí, ið fer fram í luftini og angar leiðum á sjónum, eru vanliga hampann, um teir sum alt mannfólk dragast at kvinn- um.

Henda vaktartænasta er av størsta týdningi longu við tí ferðslu sum er í luftini og á havinum yvir og kring okkara siglings- og loft- ferðsluleiðum.

Tað var tí rætt sum fyrrverandi løgmaður P. M. Dam segði, at radarstöðin á Sodnfelli kundi hava stóran týdning í friðaríðum, tá ið ódnir eru uppi á sjóvi og í loft- inum. Men Dam legði við, at stöðin sjálvandi var bygd til ávar- ing um vandaðlop í kriggstíðum.

Tað er tí ómoralskt og siðdrep- andi, tá ið oddakvinnur sum Sig- rid av Skarði, Andrea Arting og frægir menn sum blaðsýrji Ólavur Michelsen og landsstýrismaður Karsten Hoydal á opnum fundi loyva sær at »kjølportera«, taka uppafur ta grímu ósannind, at P. M. Dam, skal hava dult og sagt ósannind um Natos álan og virki við radarstöðini á Sodnfelli.

Tað er ómoralskt og grimt at bera Nato fram sum eitt illmennis- samtak við kriggi og óðrum líka so illum »verkum í huga til týning av mannaáttini. Henda gerð er so mikið lítiðari í skapi sínum sum veruleikin altoy er, at Nato er ein samgonga av friðarlondum fyrri at skapa og verja friðin og dubba seg imóti ófriðarkroppum.

A.

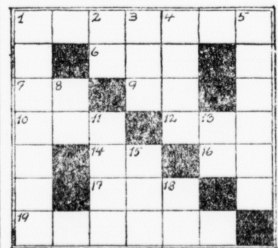
AT australskir serfrøðingar hava kannað og roknað út, at ein húsmáður har í land- inum gongur 18.000 fotafet um dagin, harav heili 13.000 bera í kokkinum.

AT eitt vaksni fólk brúkar dagliga umleið 500 litrar av súreyni, og at tað nuyðist at anda inn frá 10.000 til 15.000 litrar fyrri at fáa nógv mikið av súreyni.

AT ítalskar kanningar visa, at um- leið fyra fimftipartar av øllum deyðsánlukkum í ferðsluni koma av skaðum í hovdinum; serstakliga motorsyklistar hava stóra nýttu av at brúka hjálmar.

AT hin fyrsti barnavognurin var gjordur og tikin í brúk av amerikumanninum Charles Burion fyrri umleið 100 árum síðan.

Krossorð

Yvir: 1) gjordu órætt 6) garn 7) ravmagn 9) svar 10) fugl 12) flenna 14) ending 16) tveir eins 17) matur 19) siðst.

Níður: 1) gálva 2) ókendur 3) hoyggi 4) oyggi 5) land 8) flenti 11) tapt 13) seyður 15) bíbl. navn 18) skipamerking.

AT fólkaansur í eldri døgum ein- ans var dansaður av teimum fátæka í samfelagnum, meðan tey ríku hildu seg til hin so- nevnda »veitsludansin«.

AT sjúkar plantur hava feður eins og menniskju. Av feðurinum anda tær kvikari og brúka meira súreyn enn vanligt — á sama hátt sum menniskju.

AT í nógvum japanskum skúlum læra børnini at skriva við báðum hondum.

— Vit eru komnir so langt, at i dag vildu fólk ófráð eina for- mógu fyrri at sloppið frá at goldið skatt.

— Eg skilji ikki mannfólk, i gjár fór maður mín inn í eina skó- buð og keypti tað fyrsta parið hann passaði — bara tí tað passaði.

HON: Her standa 60 ymiskir mátar at gera pylsur til. So vita vit, hvat vit skulu hava til døg- urða teir næstu tveir mánaðirnar

Spókilið aftaná eina strævna nátt

— Hetta var strævið. Eg kenni meg meira livandi enn deyðan.